

Aatehistorian systemaattikko

Alkusanat Mark Bevirin haastatteluun

Filosofiasta, politiikasta ja historiasta laaja-alaisesti kirjoittanut Mark Bevir työskentelee tällä hetkellä politiikan teorian professorina Kalifornian yliopiston Berkeleyn kampuksella. Sitä ennen hän työskenteli Newcastle (Englanti) ja Madrasin (Intia) yliopistoissa ja tohtorin tutkintonsa hän suoritti Oxfordiin vuonna 1989. Hänen luultavasti tunnetuin teoksensa on laajaa keskustelua herättänyt *The Logic of the History of Ideas* (1999), joka on yritys muodostaa filosofisesti perusteltu näkemys aatehistoriallisen tutkimuksen yleisistä periaatteista eli logiikasta.

Teoksessa esitetyn kannan mukaisesti aatehistorioitsijan tutkimuskohteena ovat keskenään kilpailevat ajattelun traditiot, jotka jatkuvasti muokkaavat ja uudistavat sisältöään kohdatessaan ulkoisten olosuhteiden ja keskinäisten suhteiden muodostamia valintatilanteita. Näihin valintatilanteisiin Bevir viittaa termillään dilemma. Yleisesti hänen näkemystään voidaan pitää kontekstualistisena ja historiallisten toimijoiden intentioita painottavana suunnilleen samassa merkityksessä kuin ns. Cambridgen koulukunnan historioitsijoiden.¹ Kuitenkin Bevirin ohjelma aatehistorian perusteiden luomiseksi on luonteeltaan systemaattisempi ja myös ohjelmallisemmin filosofinen kuin Cambridgen historioitsijoilla. Sen taustalla vaikuttavat erityisesti Wittgensteinin, Kuhnin, Quinen ja Davidsonin post-analyttiset ja positivismikriitti-

set tutkimusotteet sekä erilaiset idealistiset ja kontekstualisoivat aatehistoriallisen tutkimuksen perinteet.

Bevir ei kuitenkaan ole jäänyt vain historian tutkimuksen teoreetikoksi, vaan hän on enemmän tai vähemmän näkyvästi soveltanut metodologisia ohjeitaan lukuisissa historiallisissa tapaustutkimuksissa. Tehtäessä vertailua moniin muihin tämänhetkisen englanninkielisen politiikan teorian tunnettuihin nimiin, huomiolarvoista on Bevirin kiinnostus moderneihin sosialistisiin ja pluralistisiin ajatteluperinteisiin, joiden kehitystä hän seuraa aina tähän hetkeen saakka. Tässä merkityksessä hänen tuotantonsa voidaan ymmärtää vuoropuheluksi myös Britannian ns. ”uusissa yliopistoissa” toisen maailmansodan jälkeen vahvistuneen sosiaalija taloushistorian tutkimuksen kanssa. Esimerkiksi teokset *Interpreting British Governance* (yhdessä R.A.W. Rhodesin kanssa, 2003) sekä *New Labour: A Critique* (2005) ulottavat poliittisten traditioiden kriittisen tarkastelun aina niihin ideologisiin ja institutionaalisiin reformeihin, joista Blairin ”uusi työväenpuolue” on tullut tunnetuksi. Kuten viimeksi mainitun teoksen nimi vihjaa, Bevir on halunnut tarjota näkemyksensä myös vasemmistolaisen politiikan mahdollisuuksista nykytilanteesta.

Seuraavassa haastattelussa Mark Bevir henkilökohtaiseen ja akateemiseen taustaan keskittyvän johdannon jälkeen selvittää eräitä historianfilosofiansa peruskäsitteitä ja niiden taustaa. Sen jäl-

keen puhe siirtyy selvemmin ajankohtaisiin teemoihin, muun muassa Amerikan ja Euroopan välisten akateemis-poliittisten erojen ja valtasuhteiden pohdintaan. Myös haastateltavan analyysit Blairin Britanniaa sekä kaksipuoluejärjestelmän vaikutuksesta poliittiseen mielipiteeseen kiinnostanevat suomalaista lukijaa. *niin & näin* tapasi Mark Bevirin Rovaniemellä tammikuussa 2005.

Valikoitu bibliografia

- The Logic of the History of Ideas*. Cambridge University Press, Cambridge 1999
- Interpreting British Governance* (R.A.W. Rhodesin kanssa). Routledge, London 2003.
- New Labour: A Critique*. Routledge, London 2005.
- Critiques of Capital in Modern Britain and America: Transatlantic Exchanges 1800 to the Present Day* (Frank Trentmannin kanssa). Palgrave Macmillan, Basingstoke 2002.
- Markets in Historical Contexts: Ideas and Politics in the Modern World* (Frank Trentmannin kanssa). Cambridge University Press, Cambridge 2004.

Tutkimusartikkeleita mm. seuraavissa aikakausjulkaisuissa: *History of Political Thought*, *History of the Human Sciences*, *Journal of Social History*, *Political Studies*, *Political Theory*, *Finnish Yearbook of Political Thought*.

Viite

1. Ks. tästä esim. Quentin Skinnerin haastattelu, *niin & näin* 4/2001.